

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 2.9.19

Sayı: 1512

19494

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın Bekir Pakdemirli tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 30.09.2019

Aydın Valisi SEZGİN
Aydın Milletvekili

Ülkemizde 2002 yılında 721.077 hektar alanda pamuk ekimi gerçekleştirilmekteyken, son yıllarda ortalama 500 bin hektara gerilemiştir. Bunun sonucunda pamukta dışa bağımlı hale gelinmiştir. 2017 yılında 67 bin ton ihracata karşılık, 914 bin ton pamuk ithalatı yapılmış ve pamuk ithalatı için 1.67 milyar dolar ödenmiştir. Hammaddeye ek olarak iplik ve kumaş ithalatı da eklendiğinde, yılda yaklaşık 5 milyar dolar döviz kaybı yaşanmaktadır.

Seçim bölgem olan Aydın'da da 1999-2015 yılı arasındaki verilere göre pamuk ekim alanı 90.736 hektardan 55.203 hektara düşmüş, yani yüzde 39.1 oranında azalmıştır. Azalma son yıllarda artarak devam etmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanı Şubat 2019'da yaptığı bir konuşmada, "Türkiye, IMF defterini kapatmıştır ve bir daha da açmayacaktır" ifadelerini kullanmıştır. Ancak pamuk sektörü başta olmak üzere, Bakanlığınız tarafından uygulanmakta olan tarım politikalarına bakıldığında, IMF (Uluslararası Para Fonu) ile 1999 yılında imzalanmış olan stand-by anlaşmasında öngörülen hükümlerle aynı istikamette olduğu görülmektedir. Söz konusu anlaşmanın bazı hükümleri şu şekilde özetlenebilir:

- Gübrede ve diğer girdilerde destekler azaltılarak sabit tutulacak.
- Desteklenecek ürünlere ödemeler tek seferde değil, yılda 2 taksitte yapılacak.

Ardından 2002 yılında Dünya Bankası ile "ARIP Tarımsal Destekleme ve Tarım Reformu Uygulama Projesi" adında bir anlaşma imzalanmıştır. Toplam 600 milyon dolarlık kredi karşılığında Dünya Bankası'nın ülkemizin önüne koyduğu koşullardan bazıları şunlardır:

- Tarımda destekleme politikasına son verilecek.
- Tarım kredilerine ve girdilere verilen sübvansiyonlar kaldırılacak.
- IMF'nin istediği şekilde arazi büyüklüğüne dayalı Doğrudan Gelir Desteği (arazide tarım yapılsın yapılmasın) uygulanacak.
- Destekleme alım fiyatları enflasyonun altında belirlenecek. Desteklenen ürün sayısı ve ürün miktarı azaltılacak.

Bugün pamuk sektöründe uygulanan politikalara bakıldığında görülen tablo da yukarıda belirtilen IMF ve Dünya Bankası anlaşmaları ile paralellikler göstermektedir:

- Gübre ve mazot destekleri yetersizdir.

19494

- Destek ödemeleri 2 taksitte ve gecikmeli olarak yapılmaktadır. 2018 destekleri ancak geçtiğimiz ay içinde ödenebilmiştir.
- Arazi büyüklüğüne dayalı Doğrudan Gelir Desteği uygulanmaktadır.
- Destekleme alım fiyatları enflasyonun altında belirlenmektedir. 2016'da pamukta kilogram başına destek 75 kuruş, 2017'de 80 kuruş, 2018'de de yine 80 kuruş olarak uygulanmıştır. Yani Dünya Bankası ile yapılan anlaşmada belirtildiği gibi, enflasyonun altında artış gerçekleştirilmiştir.

Bu çerçevede;

- 1) Son 15 yılda pamuk üretiminde yaşanan daralmanın sorumlusu, IMF ve Dünya Bankası güdümlü tarım politikalarınız mıdır?
- 2) Pamukta dışa bağımlılıktan kurtulmak amacıyla pamuk üretimini desteklemek yerine, geçmişte IMF aktedilen stand-by anlaşması ile paralel bir pamuk teşvik politikası uygulanmasının nedeni nedir?
- 3) Geçtiğimiz aylarda alınan bir karar ile üreticilere sağlanan dekar başına desteklerin 500 kilogram ile sınırlandırılmasının sebebi, Dünya Bankası ile yapılan anlaşmada bulunan "tarımda destekleme politikasına son verilecektir" hükmüne uygun davranmak mıdır? *
- 4) Mazot maliyetlerindeki fahiş artışlara rağmen mazot desteğinin dekar başına 45 lira ile sınırlı tutulmasının nedeni, IMF ile yapılan anlaşmadaki "gübrede ve diğer girdilerde destekler azaltılarak sabit tutulacak" hükmüne uygun davranmak mıdır?
- 5) Tüm bu uygulamalardan yola çıkılarak bakıldığında, pamuk sektöründe 1999 yılındaki IMF programının ve 2002 yılındaki Dünya Bankası anlaşmasının uygulanmakta olduğu sonucu çıkmaktadır. Bakanlığınız tarafından, kamuoyundan gizlenen bir IMF anlaşması mı uygulanmaktadır?